

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen uusissa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteissa

28.10.2020 Tehyn terveystieteellinen seminaari

Taru Koivisto, johtaja, Sosiaali- ja terveysministeriö

Sote-uudistus

Sote-uudistuksen painopisteet

Ihmislähtöiset palvelut

Palveluja kehitetään niin, että pääset yhdellä yhteydenotolla oikeaan palveluun.

Toimivat ja yhteensovitettut palvelut

Palvelut yhdenvertaisesti kaikille

Painotus ehkäisevään ja ennakoivaan työhön

Osallisuus

Päätöksenteko säilyy lähelläsi. Palveluja uudistetaan yhteistyössä asukkaiden kanssa

Parempaa laatua ja vaikuttavuutta

Kustannusten nousu hallintaan

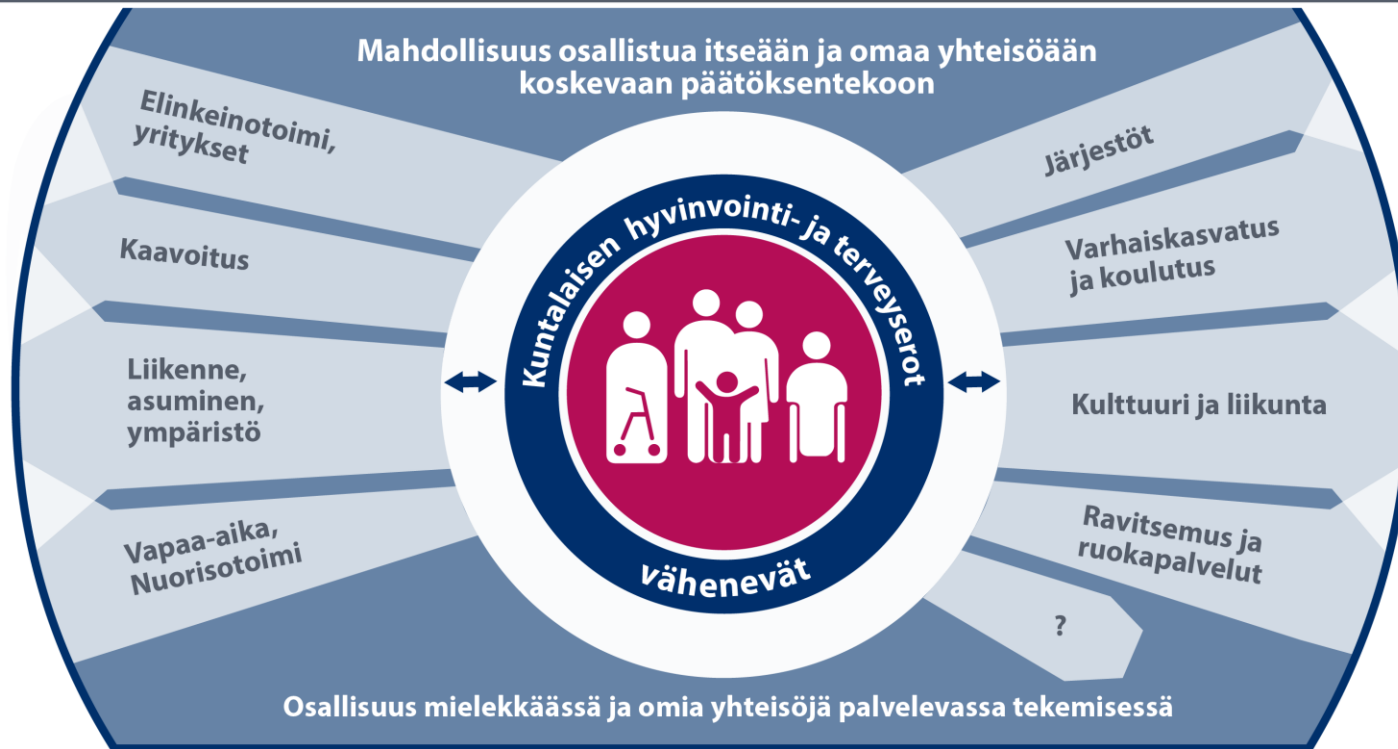

Hyvinvointialue

Vastuu hyvinvointialueille

Sama toimija vastaa siitä, että saat tarvitsemasi sosiaali- ja terveyspalvelut.

Kunnat edistävät hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta

Hallituksen esitys sote-järjestämislaista 6 §

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa 1/3

Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kun kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät:

- Strategisessa suunnittelussaan asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet
- Arvioitava ennakkoon ja otettava huomioon päätöksensä vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin
- Nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho
- Seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin
 - Raportoitava kunnanvaltuustolle vuosittain
 - Valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma
 - Toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa

Hallituksen esitys sote-järjestämislaita 6 §

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa 2/3

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi kunnan on

- tehtävä yhteistyötä:
 - eri toimialojen välillä
 - muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa
- toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan
- edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia
- osallistuttava vuosittain hyvinvointialueen järjestämiin neuvotteluihin (7 §)

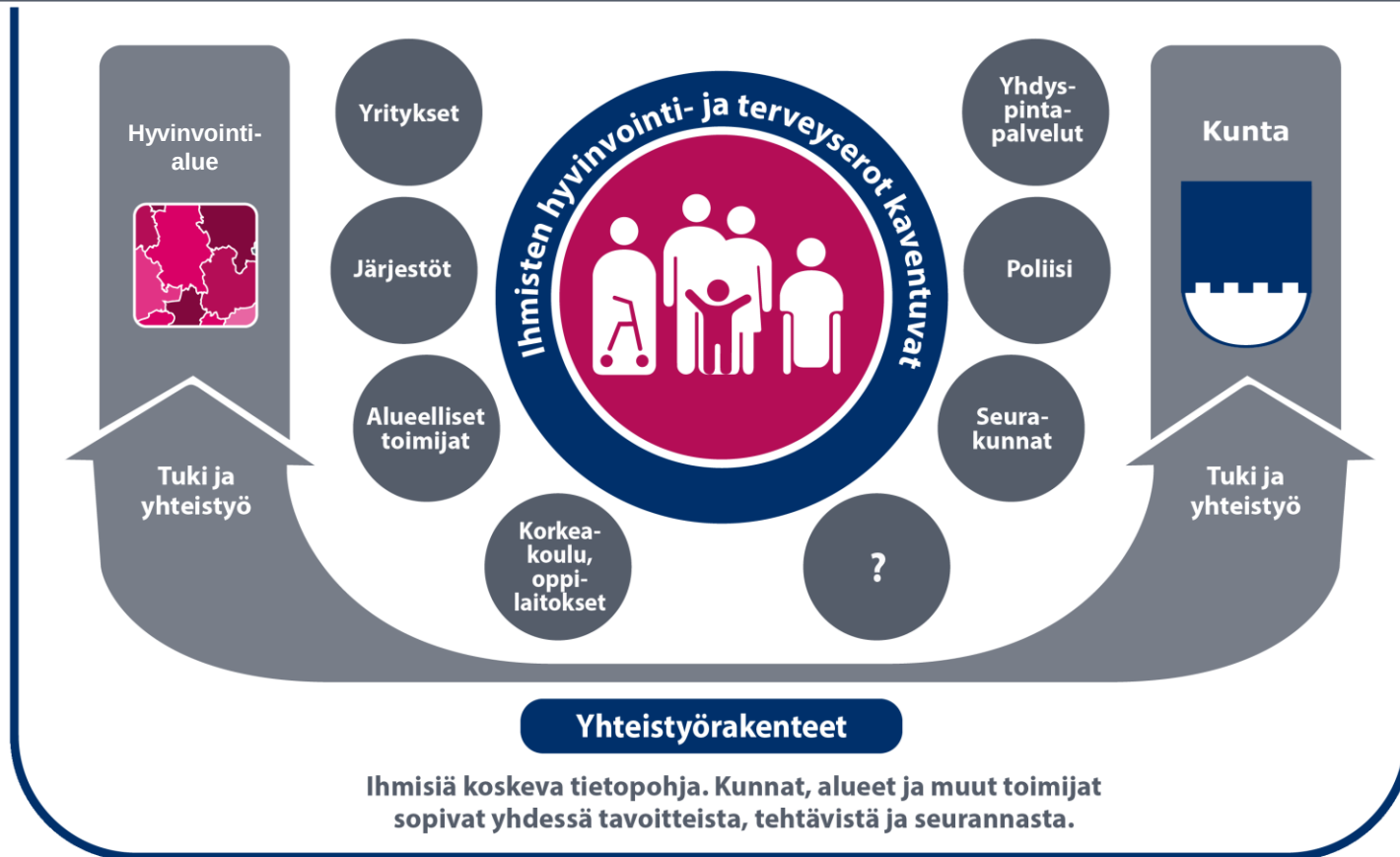
Hallituksen esitys sote-järjestämislaista 6 §

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa 3/3

- Helsingin kaupunki laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa
- Muiden Uudenmaan maakunnan kuntien on toimitettava hyvinvointikertomuksensa ja -suunnitelmansa HUS-yhtymälle
- Kunkin Uudenmaan maakunnan kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan
- Helsingin kaupungin on neuvoteltava vähintään vuosittain yhdessä HUS-yhtymän sekä kunnassa toimivien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yhteinen tehtävä

KTM 29 / 10 / 2019

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen strategisessa suunnittelussa (HE Laki hyvinvointialueesta)

- 1 § tarkoituksena on myös edistää hyvinvointialueen toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä sekä **luoda hyvinvointialueelle edellytykset tukea asukkaidensa hyvinvointia**
- 41 § Hyvinvointialueella oltava strategia, jossa hyvinvointialueen valtuusto päättää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Hyvinvointialueen strategiassa tulee ottaa huomioon muun muassa **asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen hyvinvointialueen tehtäväalalla.**

Hallituksen esitys sote-järjestämislaista 7 §

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella 1/3

Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kun kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin

Hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät:

- Strategisessa suunnittelussaan asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet
- Arvioitava ennakkoon ja otettava huomioon päätöksensä vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin
- Nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho
- Seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin
 - Raportoitava aluevaltuustolle vuosittain
 - Valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma
 - Laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä alueen kuntien kanssa
 - Julkaistava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma julkisessa tietoverkossa

Hallituksen esitys sote-järjestämislaita 7 §

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella 2/3

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi hyvinvointialueen on

- tehtävä yhteistyötä:
 - alueen kuntien kanssa ja tuettava niitä asiantuntemuksellaan
 - hyvinvointialueen alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa
- edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia
- neuvoteltava vähintään vuosittain yhdessä alueen kuntien sekä muiden hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta
 - 14 § Neuvottelut (laki hyvinvointialueesta):
Hyvinvointialueen ja sen alueen kuntien on neuvoteltava vähintään valtuustokausittain tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta.

Hallituksen esitys sote-järjestämislaista 7 §

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella 3/3

- Kukin Uudenmaan hyvinvointialue laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa
- Kunkin Uudenmaan hyvinvointialueen on myös muutoin toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan
- Kunkin Uudenmaan hyvinvointialueen on neuvoteltava edellä 4 pykälässä tarkoitetusti myös HUS-yhtymän kanssa

10 § Asiakkaiden palveluiden yhteensovittaminen

- Hyvinvointialue huolehtii asiakkaan palveluiden yhteensovittamisesta kokonaisuuksiksi
 - Eri asiakasryhmissä sekä yksittäisillä asiakkaille
 - Palvelut muodostavat tarpeenmukaisen ja keskenään yhteen sovitettun kokonaisuuden niitä käyttäville ja tarvitseville henkilöille
- Hyvinvointialue sovittaa yhteen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja kunnan ja valtion palvelujen kanssa sekä myös muiden toimijoiden, kuten järjestöjen, työterveyshuollon tai yksityisten palveluntuottajien palveluiden kanssa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahalliset kannusteet

- 15 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa (Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)
 - Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin määrittää kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavien indikaattoreiden sekä toiminnan tulosta kuvaavien indikaattoreiden perusteella
 - Lisäosan suuruus n. 100 M€
- 3 § Valtion rahoitus hyvinvointialueille (Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta)
 - Hyvinvointialueille myönnetään valtion rahoitusta hyvinvointialueen asukasmäärän, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöiden, asukastiheyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden, saamenkielisyyden sekä **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimien perusteella**
 - Hyvinvointialueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen perusteella määräytyvä rahoitusosuus 1%

Laki hyvinvointialueesta

– 29§ osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet

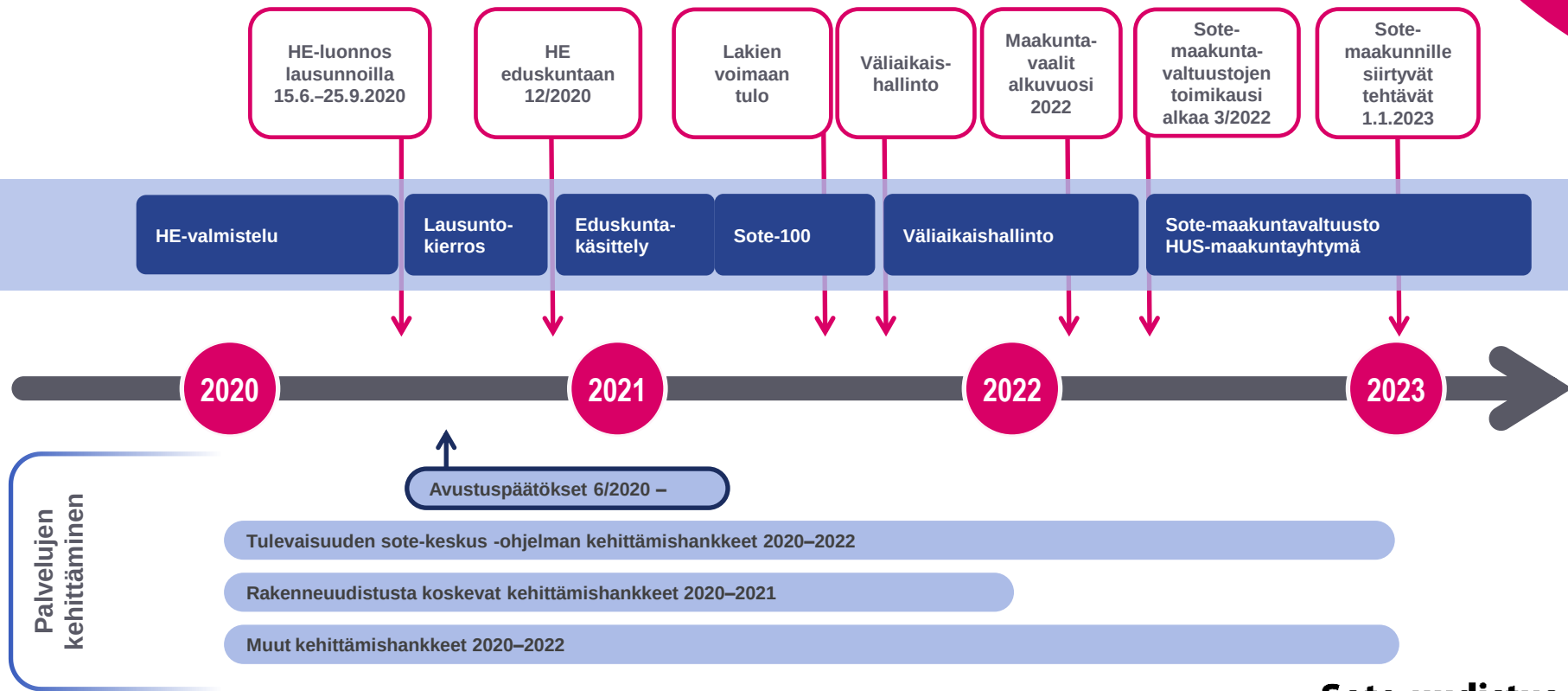
- Hyvinvointialueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan. Aluevaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.
- Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:
 - 1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä asukasraateja;
 - 2) selvittämällä asukkaiden ja hyvinvointialueella säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
 - 3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia hyvinvointialueen toimielimiin;
 - 4) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;
 - 5) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua hyvinvointialueen talouden suunnitteluun;
 - 6) tukemalla asukkaiden sekä järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Lausuntopalautteesta poimittua

– Tehtävien ja yhteistyön selkeämpää määrittelyä

- Valtaosa vastaajista katsoi, että kunnan, hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän rooleja ja tehtäviä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä tulee selkeyttää
 - Toisaalta moni piti rooleja ja tehtäviä jo selkeinä
- Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyön varmistamiseen ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota
- Järjestöille tulisi säätää vahvempi rooli, ja kunnan ja hyvinvointialueen vastuuta järjestöjen toiminnan edistämisestä tulee tarkentaa
- Riittävät kannusteet ja rahoitus tulee varmistaa, osin etenkin kunnan rahoitus koettiin riittämättömäksi
- Turvattava riittävä osaaminen ja ajantasainen tietopohja

Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2022

Sote-uudistus

Kiitos!

soteuudistus.fi
taru.koivisto@stm.fi
@taru_koivisto

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sote-uudistus